

Administratieve beroepen

Samenvatting arbeidsmarktbeschrijving

Administratief werk komt veel voor en is een breed begrip

Met ruim 1,2 miljoen werkenden is de administratieve beroepsgroep omvangrijk te noemen. Van de totale werkgelegenheid in Nederland bestaat 17 procent uit een administratief beroep. Bovendien is administratief werk breed vertegenwoordigd onder alle arbeidsmarktsectoren.

Administratief werk behelst het ordenen en beheren van bepaalde gegevens en documenten, zoals de financiële boekhouding van een bedrijf. Het takenpakket van een administratief medewerker (middelbaar niveau) is divers en vaak sterk verschillend per functie. Over het algemeen spreken we over een uitvoerend en ondersteunend beroep op een (financiële) administratie of secretariaat, waarin veel routinematige handelingen voor komen. Echter, ook hogere functies als accountants, economen en financiële adviseurs worden geschaard onder (economisch-)administratieve beroepen.

De typisch administratief medewerker

Van alle werkenden binnen administratieve beroepen is 60 procent vrouw. De medewerker is vaak van middelbare leeftijd met een middelbaar opleidingsniveau. Beroepen die veel voorkomen zijn medewerker op de financiële administratie of secretaresse. Door het uitblijven van een sterke flexibilisering binnen de administratieve beroepsgroep hebben werknemers veelal een vast arbeidscontract. In hoeverre (vaste) banen blijven bestaan is echter nog de vraag vanwege een toenemende digitalisering van werkzaamheden.

Een dalende werkgelegenheid, met name vanaf 2008

In de afgelopen tien jaar is de werkgelegenheid licht gekrompen (-2%). Echter, een sterke daling treedt pas op tegen het einde van het eerste decennium van deze eeuw toen de crisis begon. De crisis heeft haar invloed gehad op het aantal banen, maar er is ook sprake geweest van een digitaliseringseffect, bijvoorbeeld in het archief, in de financiële administratie en bij de post. Tussen 2008 en 2012 verdwenen bijna 90 duizend banen. Met name de werkgelegenheid in beroepen op lager of middelbaar beroepsniveau is vanaf 2008 sterk gedaald, denk aan de grote beroepsgroep van receptionisten en administratieve employés. Bij beroepen van hoger of wetenschappelijk niveau krimpt de werkgelegenheid nauwelijks; er is soms zelfs groei.

Verwachte krimp van meer dan 100 duizend banen tussen 2013-2018...

De krimpende werkgelegenheid zet naar verwachting door de komende jaren. Verwacht wordt een daling van meer dan 100 duizend banen in zes jaar tijd, verreweg de grootste krimp in werkgelegenheid onder alle beroepsklassen. Meer dan de helft van deze krimp bevindt zich onder receptionisten en administratieve employés. Een relatief grote krimp wordt ook verwacht onder verzekeringsagenten (lager niveau), medisch secretaresses, bedrijfshoofden, organisatiedeskundigen.

...door verdergaande automatisering en digitalisering

In de komende jaren lijkt de verdergaande automatisering en digitalisering in de dienstverlening een zeer sterke impact te hebben op de krimpende werkgelegenheid. Veel routinematige menselijke handelingen op de (financiële) administratie worden vervangen door geprogrammeerde systemen en computerprogramma's of kunnen door klanten zelf worden uitgevoerd. Administratief werk verschuift van gegevensverwerking naar gegevens controleren. Hiermee wordt veel uitvoerend werk overbodig, voornamelijk op lager of middelbaar niveau. Banen op hbo- of hoger niveau worden belangrijker, dit is al te zien aan de vacatureontwikkeling voor financieel administratieve functies. Ook zorgen outsourcing en centralisering van administratief of secretariael werk voor een efficiëntere bedrijfsvoering en daarmee banenverlies.

De impact van deze trends is voor de secretaresse relatief kleiner dan bij andere administratieve beroepen. Toch verandert ook haar takenpakket. De secretaresse wordt breder ingezet dan voorheen en

krijgt meer betrokkenheid in het team of de afdeling. Het beheersen van verschillende talen wordt belangrijker, alsmede het ontwikkelen van meer communicatieve en adviserende vaardigheden.

Vacaturemarkt is nu nog relatief stabiel...

Het aandeel economisch-administratieve vacatures op het totaal is nog steeds hoog. In de eerste drie kwartalen van 2014 ontstonden ruim 144 duizend economisch-administratieve vacatures (ruim een kwart van het totaal). De ontwikkeling van de vacaturemarkt van administratieve beroepen tussen 2011 en 2014 loopt ongeveer parallel aan de totale vacatureontwikkeling. In die periode daalde het aantal ontstane economisch-administratieve vacatures met 32 procent. De krimp in ontstane vacatures is groter naarmate het niveau van het betreffende beroep lager is. Onder elementaire en lagere administratieve beroepen is het aantal ontstane vacatures in drie jaar tijd gehalveerd.

... maar hoge aandeel werklozen maakt de arbeidsmarkt (zeer) ruim

Er zijn veel werklozen met voorheen een economisch-administratief beroep. De stijging van het aantal WW-uitkeringen tussen 2010 en 2014 in deze beroepsklasse is zelfs groter dan bij het totaal. Onder administratieve beroepen met een middelbaar beroepsniveau stijgt het aantal WW-uitkeringen sterk tijdens de crisis. Er zijn veel beroepen met een groot aantal WW-uitkeringen die met name een sterke toename kenden in de afgelopen jaren. Over het algemeen is de arbeidsmarkt van economisch-administratieve beroepen dan ook ruim. Uitzonderingen zijn enkele wetenschappelijke beroepen zoals accountants. De kansen op werk zijn voor werklozen over het algemeen niet gunstig. Door de automatisering van werk verdwijnen banen vaak permanent, waardoor kans op terugkeer in soortgelijke banen kleiner is. WW'ers die wel het werk hervatten vanuit een economisch-administratief beroep doen dit vaak in de overige zakelijke dienstverlening of in de uitzendsector.

Veel overschotberoepen zijn administratief, ook op de middellange termijn

Zoals gezegd is de arbeidsmarkt voor administratieve beroepen ruim tot zeer ruim. De (financieel) administratief medewerker, administrateur, typist, secretaresse en receptionist worden onder andere gekenmerkt als overschotberoepen (veel kandidaten per open plek). Van de top 25 overschotberoepen zijn er tien economisch-administratief van aard. Wederom zijn dit met name middelbare of lagere beroepen. Het is voor werkgevers dus niet lastig om genoeg kandidaten te vinden voor deze vacatures. Ook op de middellange termijn worden nauwelijks knelpunten verwacht in de personeelsvoorziening.

Perspectieven voor hbo-afgestudeerden rooskleuriger dan voor mbo-schoolverlaters

Steeds minder mbo-studenten volgen een opleiding op administratief gebied. Het aantal studenten binnen administratieve beroepsrichtingen nam tussen schooljaar 2010/2011 en 2013/2014 met 6 procent af. Na 2011 is ook het aantal behaalde mbo-diploma's omlaag gegaan. Een uitzondering zien we bij de juridische mbo-gediplomeerden. Door het verdwijnen van werk en de upgradering van het beroepsniveau zijn de kansen op werk voor mbo-gediplomeerden niet erg gunstig. Velen kiezen dan ook voor een vervolgopleiding (op hbo-niveau). Voor meer dan de helft van de administratieve mbo-kwalificaties zijn de vooruitzichten op een baan onvoldoende. Kansen voor secretariaal medewerker (mbo-niveau 2), medisch secretaresse (mbo-niveau 4) en bedrijfsadministratief medewerker (mbo-niveau 2) zijn het slechtst. Positiever zijn de vooruitzichten voor medewerkers personeel en arbeid (mbo-niveau 4) en salarisadministrateurs (mbo-niveau 4).

Er is geen duidelijke afname te zien in het aantal hbo-gediplomeerden voor economische, juridische en management opleidingen. Ook is de baanzekerheid voor vele studies gunstig te noemen, met uitzondering van grote opleidingen als HBO-Rechten en Management, Economie en Recht (MER). Door de behoefte aan hogere niveaus binnen de administratieve beroepen, worden steeds vaker mbo- of mbo+ functies ingevuld met hbo-opgeleiden. Hbo'ers vinden echter ook nog steeds relatief snel werk op niveau.

Over de sectorbeschrijvingen

UWV maakt samen met werkgevers- en werknemersorganisaties, VNG/gemeenten en arbeidsmarktdeskundigen analyses van ruim twintig sectoren. De sectorbeschrijvingen bieden een actueel beeld van de tekorten en overschotten op de arbeidsmarkt. Hierdoor is het mogelijk om lang openstaande vacatures en onnodige werkloosheid te voorkomen en zo bij te dragen aan een sterkere economie. De sectorbeschrijvingen dragen ook bij aan regionale arbeidsmarktagenda's van gemeenten en UWV voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en zijn een initiatief van sociale partners, VNG/gemeenten en het Samenwerkingsverband Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB).